BEEKDAELEN IN 2040

De grootste troeven van Beekdaelen zijn haar prachtige landschap en het leven in authentieke dorpskernen. Bewoners van Beekdaelen zijn vol lof over het landschap, de mooie natuur, de rust en de ruimte, het cultureel erfgoed en de eigenheid van de dorpskernen, de sociale cohesie en het actieve verenigingsleven. Dit willen wij graag zo houden, want hier zijn wij met zijn allen erg trots op.

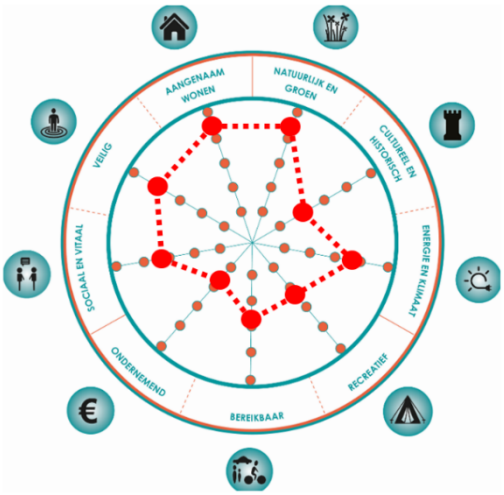

Afbeelding: Enquêteresultaten; waar zijn inwoners trots op

We leven echter in roerige tijden. De natuur staat onder druk, het klimaat verandert, er is een groot tekort aan woningen in Nederland, de CO_2- en stikstofuitstoot moet drastisch omlaag, de energieinfrastructuur moet op de schop, de economie moet circulair, de armoede stijgt, gezond oud worden blijft een uitdaging en de betaalbaarheid van de zorg en het voorzieningenniveau staan onder druk. Dit is maar een greep uit de talloze uitdagingen waar Beekdaelen de komende jaren dagelijks mee aan de slag gaat, elk met een ruimtebeslag en/of een ruimtelijke vertaling. Het integreren van deze vraagstukken in het huidige landschap (Planet), de mens en haar omgeving (People) en het economische profiel (Profit) geeft een doorkijk naar Beekdaelen in 2040.

Kernvisie van Beekdaelen

Met de gemeenschap hebben wij gekeken naar de toekomst van Beekdaelen. Wij zijn het met zijn allen eens dat Beekdaelen haar verantwoordelijkheid moet nemen maar niet ten koste van alles. Het behoud en als het even kan het versterken van onze kernkwaliteiten blijven vertrekpunten. Daarbij geeft het 'Oog van de Leefomgeving' weer waar de zwaartepunten liggen. Er liggen voldoende ambities en doelen om voor Beekdaelen aan de slag te gaan en tal van inwoners, ondernemers, verenigingen en bestuurders willen hier de schouders onder zetten. In 2040 kijken wij terug op een lange en intensieve inspanning om de kwaliteiten die Beekdaelen rijk is te behouden en waar mogelijk te versterken. Wij zitten niet stil maar blijven volop in beweging.

De gemeente zet in op het ontwikkelen van brede welvaart. Dit is in de kernvisie vertaald naar de principes van People, Profit, Planet. Samengevat gaat Beekdaelen voor:

1. People: Sterke, vitale gemeenschappen in authentieke kernen;
2. Profit: Uitnodigend Beekdaelen waar wij toekomstgericht werken en ondernemen;
3. Planet: Landschapszorg om duurzaam te leven en te werken met het landschap

SOCIAAL EN VITAAL

People: Sterke, vitale gemeenschappen in authentieke kernen

Positieve gezondheid – het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Dit sluit aan op de governance filosofie die Beekdaelen nastreeft. Beekdaelen is een gemeente waar iedereen welkom is ongeacht leeftijd, financiële situatie, opleidingsniveau, gezinssamenstelling of lichamelijke beperking ~~handicap~~. ***Inclusie staat centraal***, beginnend met een toegankelijke leefomgeving en geschikte woningen.

Beekdaelen is een gemeente waar je als jong gezin graag wilt wonen. Passend werk, goed onderwijs, een veilige leef- en speelomgeving, lekker wandelen en fietsen in het groen en een uitgebreid recreatief aanbod. Dit zijn de elementen waar Beekdaelen zich in ~~op~~ onderscheidt. Beekdaelen kenmerkt zich door grotere- en kleinere dorpskernen die elkaar aanvullen. De grotere dorpskernen hebben een breed voorzieningenniveau, zoals een sportpark, levendig centrum en een gezondheidscentrum. De kleine dorpen hebben een specifiek aanbod op kernniveau. Wij gaan voor ***kwaliteit boven nabijheid***. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn dat de voorziening voldoende meerwaarde heeft, betaalbaar is én getrokken wordt door de lokale gemeenschap. Wel is er in ***iedere kern minstens één ontmoetingsplek*** waar inwoners elkaar kunnen treffen. Deze plek vormt het sociale hart van de kern en hoeft niet ~~persé~~ in ons eigendom te zijn. Een aangename lokale horecavoorziening kan deze functie ook vervullen.

De gezondheid van al onze inwoners gaat ons ook aan het hart. Beekdaelen werkt aan een gerichte aanpak om de gezondheid van onze inwoners te verbeteren, ***gezond van 0 tot 100***. Bewustwording en preventie zijn daarbij het uitgangspunt. Ook gaan wij de openbare ruimte zo inrichten dat deze meer uitnodigt tot ***bewegen en sociaal contact.*** Wij maken de dorpskernen en de dorpsranden groener en geven aandacht aan ontmoetingsplekken in de openbare ruimte. Plekken om te spelen en te sporten worden voor jong en oud ingericht, met en zonder beperking. De jeugd in de leeftijd van 10 tot 19 jaar krijgen hier bij extra aandacht. Zij voelen zich niet altijd welkom en de voorzieningen sluiten niet altijd aan op de behoefte. Daarom gaan wij samen met deze jongeren bekijken hoe wij Beekdaelen meer jeugd-vriendelijk kunnen inrichten. ~~Bovenstaande inrichting combineren we met een gerichte aanpak, ***gezond van 0 tot 100***. Preventie en bewustwording zijn daarbij het uitgangspunt. We houden extra rekening met de behoeften van pubers (11 -16 jarigen). We bieden voldoende voorzieningen, juist ook in de buitenruimte, waar jongeren wél welkom zijn om elkaar te treffen. Met jongeren gaan we verkennen hoe we Beekdaelen meer jeugd-vriendelijk kunnen maken.~~

Een belangrijke waarde die wij hoog in het vaandel hebben staan, is dat onze inwoners lang kunnen blijven wonen in hun eigen vertrouwde omgeving. Wij proberen de zorg daar zo goed als mogelijk op af te stemmen. Wij zetten in op het ***versterken van het lokale zorgnetwerk***. Samen met externe partners en inwoners gaan wij de zorg dichtbij onze inwoners organiseren. Door nu in te zetten op het aantrekken van jonge gezinnen kunnen wij deze leefbaarheid richting de toekomst borgen.

AANGENAAM WONEN

De gemeente zet zich in voor een ***voldoende en gevarieerd woningaanbod***. Ondanks het huidig tekort is de verwachting dat de vraag naar woningen tot 2040 niet sterk zal toenemen. In de regio zien wij een toenemende behoefte aan huur- en levensloopbestendige woningen, betaalbare koopwoningen en ‘nieuwe’ zorgconcepten. De vraag naar grote en veelal dure woningen neemt af. In Beekdaelen zetten wij in op het aantrekken van jonge gezinnen en de woonvoorraad stemmen wij hier op af. Dit houdt in dat wij de bestaande woningvoorraad gaan transformeren. Dit doen wij door anticyclisch te bouwen. Wij kijken niet alleen naar de behoefte van nu maar ook naar de behoefte in de toekomst. ~~Deze transformatie vindt met name plaats binnen de dorpskernen. Uitbreidingslocaties zijn bespreekbaar als er nieuwe en/of andere inzichten zijn om de woningopgaven gestalte te geven~~. Eerst inbreiden zonder alle groen binnen de kernen op te offeren, daarna pas uitbreiden. Bij uitbreidingslocaties kijken wij naar gebieden die nu al verstoord zijn en gebieden waar de impact op het landschap het kleinst is. Uitgangspunt is dat nieuwe locaties ruimtelijk goed worden ingepast.

VEILIG

Verder vinden wij ~~het belangrijk~~ een recht dat onze inwoners veilig zijn en zich veilig voelen in Beekdaelen. In het kader van verkeersveiligheid maken wij in de dorpskernen ***meer ruimte voor langzaam verkeer*** en tussen de dorpskernen zetten wij in op het behoud van de bereikbaarheid met de auto. Om de veiligheid te vergroten, houden wij de maximumsnelheid binnen de bebouwde kom op 30 km/u en buiten de bebouwde kom op 60 km/u. Ook richten wij ons op veilige school- thuisroutes. Op het gebied van sociale veiligheid zijn georganiseerde criminaliteit en overlast gevend groepsgedrag in de publieke ruimte een aandachtspunt. Het waarborgen van een ***veilige leefomgeving*** heeft bij ons een hoge prioriteit. Wij zien een grote uitdaging in het aanpakken van ondermijnende criminaliteit en jeugdoverlast. Daarom zetten wij vooral in op toezicht dat zichtbaar aanwezig is, preventie en voor de jeugd een multidisciplinaire aanpak door deze op jonge ~~een vroege~~ leeftijd te betrekken en te begeleiden.

ONDERNEMEND

Profit: Uitnodigend Beekdaelen en plek waar wij toekomstgericht werken en ondernemen

Beekdaelen wil samen met lokale ondernemers de werkgelegenheid bevorderen. Hiermee bieden wij ***perspectief voor jongvolwassenen*** die in de regio willen blijven of naar de regio willen komen. Onze ondernemers zijn niet alleen belangrijk voor de werkgelegenheid maar ook voor de leefbaarheid. Zij spelen een belangrijke rol in de gemeenschap. Zij bieden producten en diensten aan die kenmerkend zijn voor de regio en sponsoren lokale initiatieven. Beekdaelen zet in op sterke ~~dorps~~kernen en een robuust buitengebied. Wij versterken de centra in de grotere ~~dorps~~kernen door ***winkels en voorzieningen op één ~~centrale~~ plek*** te concentreren. In de kleine kernen zetten wij in op het behoud van hetgeen er is. Zo houden wij ook deze kernen leefbaar. Grote bedrijven zijn welkom op ~~brengen wij onder op~~ één van onze vier bedrijventerreinen ~~en die gaan we samen met onze ondernemers verduurzamen~~. Het landelijke gebied geven wij op een verantwoorde manier vorm samen met ondernemers, inwoners en andere belanghebbenden. Door samen te werken zorgen wij ervoor dat de ontwikkeling van het buitengebied op een duurzame wijze plaatsvindt en dat wij kunnen blijven genieten van de schoonheid en rust.

Beekdaelen gaat voor een ***groene economie***. Wij bevorderen brede welvaart met een minimale impact op het milieu en stimuleren tegelijkertijd de sociale gelijkheid. Zelfvoorzienend, circulair, groen en extensief, daar gaan wij voor! De ***energietransitie biedt kansen*** voor de lokale economie en werkgelegenheid. In Beekdaelen gaan wij de bebouwde omgeving verduurzamen en lokaal energie opwekken. De bedrijventerreinen maken wij samen met onze ondernemers klimaatneutraal. De agrarische sector gaat meer natuur inclusief te werk. Beekdaelen gaat samen met de ***agrariërs ~~boeren~~ op zoek naar nieuwe verdienmodellen*** die bijdragen aan lokale kwaliteit, zoals landschaps- en natuurontwikkeling en natuurbeheer, lokale afzet, extensief toerisme en verbreding van de zorg. Daarbij wordt bekeken hoe de toekomstgerichte landbouw invulling kan geven aan actuele maatschappelijke vraagstukken, zoals klimaatadaptatie. De agrariërs moeten wij nu helpen want anders verliezen wij een belangrijke partner in het beheer van het landelijke gebied. Wij geloven niet in dwang en standaardoplossingen, maar in maatwerk en samenwerking!

RECREATIEF

Er is een toenemende interesse in het ontdekken en genieten van het landschap en de natuur. Onze inwoners trekken er graag op uit om te wandelen, te fietsen en te verblijven in het landelijk gebied. Ook vormt Beekdaelen een belangrijk uitloopgebied voor inwoners van buurgemeenten. Ook zij genieten van de rust, het landschap en de authenticiteit die Beekdaelen te bieden heeft. Beekdaelen is letterlijk de groene long voor de regio. Deze toenemende interesse biedt kansen voor de recreatieve sector, maar ook voor de ontwikkeling van het buitengebied als geheel. Beekdaelen erkent deze ontwikkeling en wil hierop inspelen door in te zetten op ***kwaliteit, extensief en kleinschalig***. Wij zetten in op vormen van natuurvriendelijke recreatie die in hoofdzaak zijn gericht op natuur- en landschapsbeleving. Beekdaelen wordt ~~zet zich in om~~ een GREEN Destination ~~worden~~, waarbij het toerisme en recreatie dienend zijn aan onze inwoners. ~~Uitgangspunten zijn een stil, veilig en schoon leefmilieu, behoud van natuur en landschap, duurzame mobiliteit en een kleinschalige duurzame economie~~. Wij versterken de toeristische recreatieve infrastructuur voor zowel eigen inwoners als voor bezoekers van buitenaf. Ons ~~Het~~ erfgoed brengen wij daarmee meer in positie, want deze ~~geeft Beekdaelen haar eigen kleur, maar wordt als~~ kwaliteit wordt nog niet ten volle benut.

Bij iedere nieuwe ontwikkeling in ons buitengebied ~~toevoeging aan het recreatieve aanbod~~ bekijken wij of deze ~~ontwikkeling~~ in overeenstemming is met de landschappelijke kwaliteit en de rust die Beekdaelen uitstraalt. ~~We waken ervoor dat Het intensiveren van het menselijk gebruik~~ Het streven is dat de nieuwe ontwikkeling moet bijdragen aan een verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, waarbij het individuele belang wordt afgewogen tegen het maatschappelijke belang. Uitgangspunt is in ieder geval dat de nieuwe ontwikkeling niet leidt tot een verslechtering van de kwaliteit van de leefomgeving voor onze inwoners en/of onze flora en fauna.

BEREIKBAAR

Een goede bereikbaarheid is voor de lokale economie van essentieel belang. Wij zetten ons in om de bedrijventerreinen en dorpscentra goed te ontsluiten, maar daarbinnen is verkeersveiligheid leidend. De overlast van vervoersbewegingen willen wij tot een minimum beperken. Er is ***aandacht voor overlast door Maastricht Aachen Airport en de militaire NAVO-basis in Geilenkirchen***. Het openbaar vervoer gaan wij meer vraag gestuurd inrichten door het uitbreiden van de 'wensbus'. Hiermee gaan wij mobiliteitsarmoede tegen en houden wij ook de kleine dorpen toegankelijk, zodat iedereen kan deelnemen aan de maatschappij. Wij gaan voor meer innovatie op het gebied van mobiliteit en geven ruimte aan de elektrische laadinfrastructuur. Daarbij zorgen wij tevens ervoor dat Beekdaelen digitaal bereikbaar is en toegankelijk blijft door het uitrollen van glasvezel en het uitbreiden van het netwerk naar 5G. Een goede coördinatie van de ondergrond is hierbij van groot belang.

Planet: Landschapszorg om duurzaam te leven en te werken met het landschap

Het Beekdaelense landschap met al haar cultuurhistorische waarden wordt zeer gewaardeerd door onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Het landschap is divers en biedt onderdak aan verschillende functies, zoals natuur (waaronder biodiversiteit), (drink)water en landbouw ~~biodiversiteit~~. Bovendien is het landschap van essentieel belang voor de lokale economie. Het draagt bij aan een gunstig economisch vestigingsklimaat voor onze ondernemers en vormt de basis voor de recreatieve sector. Al met al is het prachtige landschap ons kostbaarste bezit en dit brengt een verantwoordelijkheid met zich mee.

Natuurlijk & groen

Het landschap staat al geruime tijd onder druk en de druk wordt alsmaar hoger. Wij moeten o.a. aan de slag met het terugdringen van de stikstofdepositie, de energietransitie en de woningbouwopgave. Al deze opgaven vragen een ruimtebeslag. Beekdaelen wil en zal een steentje bij (moeten) dragen aan en wil haar verantwoordelijkheid nemen, maar niet ten koste van alles. Wij hebben namelijk ook de verantwoordelijkheid om ons landschap te beschermen. Daarom maken wij keuzes. Daarin is één ding zeker, de ***water en bodem zijn sturend*** ~~***bodem en water leidend***~~ bij iedere ruimtelijke ontwikkeling. Economische schade door de effecten van klimaatverandering willen wij zoveel als mogelijk voorkomen. Daarom kiezen wij voor de juiste ontwikkeling op de juiste plek. De ruimte in Beekdaelen is schaars en daarom proberen wij functies slim met elkaar te combineren ***'dubbel ruimtegebruik'***. Dit betekent dat wij ook soms 'nee' moeten zeggen. Niet iedere ontwikkeling is overal welkom in Beekdaelen. Het eigenbelang gaat niet voor het maatschappelijk belang. Wij gaan voor brede welvaart.

Cultureel & historisch

Vormgeven van goede landschapszorg gaat gepaard met koppelkansen. Wij streven naar praktische en geïntegreerde oplossingen die breedgedragen worden. Wij geloven niet in dwangmaatregelen en standaard~~eenheidsworst~~oplossingen, maar in samenwerking en maatwerk. Wij nodigen iedereen uit om samen met ons te werken aan de ***transformatie van het landelijk gebied***. Beekdaelen zet in op het ~~***rigoureus***~~ ***vergroenen van de leefomgeving***. Wij gaan voor meer groen in de kernen, een groene ~~het vergroenen van de~~ dorpsmantel om de kernen en het versterken van het ecologische netwerk. Ons programma Beekdaelen B(l)oeit sluit hier op aan. Onze inwoners willen meer in contact komen met het landschap en de natuur en willen weten waar hun voedsel vandaan komt. Dit leidt tot de opkomst van steeds meer initiatieven gericht op ***stimuleren van gezonde voeding*** ~~***lokale voedselproductie***~~. De hersteltuin in Schinnen, de dorpsgaard in Puth, het voedselbos bij het Tiny Houses in Schimmert en moestuinen op basisscholen zijn slechts enkele voorbeelden waar inwoners de handen in elkaar slaan. ~~de ontwikkeling van boerderijwinkels en streekmarkten. Dit biedt op zijn beurt weer nieuwe kansen voor kleinschalige landbouwbedrijven en daarmee aan de ontwikkeling van het landelijke gebied.~~ Deze beweging ondersteunen wij van harte.

Beekdaelen zet zich actief in voor het ***behoud van het cultureel erfgoed***. Als wij het in Beekdaelen hebben over erfgoed dan kijken wij niet alleen naar de oude gebouwen. Ook ons cultuurlandschap en de archeologische monumenten zijn bijzonder. Deze hebben wij in beeld gebracht en willen wij beschermen. Deze inspanning doen wij om onze lokale cultuur te behouden én om de sociale samenhang te versterken. Wij werken nauw samen met inwoners en ondernemers om de diverse mogelijkheden -materieel en immaterieel- te verkennen en om ons cultureel erfgoed beter te promoten, te vermarkten en te benutten.

Energie & Klimaat

Een veilige en gezonde leefomgeving richten wij toekomstbestendig in. ~~Het klimaat verandert en Beekdaelen verandert mee~~. Het wordt warmer en droger, terwijl de kans op overstromingen en wateroverlast toeneemt. Daarom neemt Beekdaelen de ***regie op het klimaatrobuust*** inrichten van de fysieke leefomgeving. Bij iedere ontwikkeling en bij ieder nieuw initiatief kijken wij naar de impact op het blauwgroene raamwerk. Wij gaan bijvoorbeeld niet bouwen op natuurlijke watergangen of in uitstroomgebieden. Bij de ontwikkeling van zorgcentra en woningbouwprojecten houden wij rekening met de aanwezigheid van hitte-eilanden. ~~Een veilige en gezonde leefomgeving in de toekomst kunnen wij toekomstbestendig inrichten.~~ Daarbij kijken we niet alleen naar de openbare ruimte maar naar de fysieke leefomgeving in zijn geheel. Iedereen in Beekdaelen zal zijn of haar steentje bij moeten dragen.

Naast het klimaat adaptief inrichten van de fysieke leefomgeving willen wij ook bijdragen aan oplossingen op het gebied van energie. Wij streven er naar om ***in 2040 energieneutraal*** te zijn. Dit betekent ~~dat~~ alle energie die wij gebruiken lokaal opwekken, zodat wij geen energie van buitenaf hoeven te halen. Onze transitie begint met het besparen van zoveel mogelijk energie en het opwekken van zoveel mogelijk energie op alle daken. Alleen hiermee verwezenlijken wij onze ambities niet. Ook energie opwekken in het buitengebied hoort in ons transitiepad. Wij gaan windmolens en zonneparken plaatsen. Uiteraard houden wij de bij locatiekeuze rekening met de kernkwaliteiten van het landschap.